

Naročnina mesečno 5 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. — Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjost“.

SEDANJOST

Oglasi: $\frac{1}{2}$ strani K 750.—, $\frac{1}{4}$ K 380.—, $\frac{1}{8}$ K 200.—. Manjši oglasi po 4 K peti vrsta. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Železnica in gozdarstvo.

Železnica Črnomelj—Ogulin. Pred dobrimi sedmimi leti je potekla belokranjska železnica in sicer skozi središče Belokrajine — Črnomelj, ki ostane središče, tudi če se k črnomaljskemu političnemu okraju priklapi Žužemberk. V Črnomlju je bilo nameravano križišče karlovške proge z železniško zvezo z Ogulinom, na katero so mislili že od nekdaj. Čudna logika nekaterih krogov pa, ki sicer zahtevajo, da se promet s severa obrne skozi Ljubljano, vidi od Ljubljane dalje samo najkrajšo pot preko Kočevja*, ki ni nikakor križišče skozi drn in strn do najbližje, čeprav neznatne točke zagrebško-reške proge kot križišča. Za tako progo, ki bi morala ob Kolpi morda premagati še večje ovire, kot pa bi bile zvezane n. pr. z železniško zvezo Št. Janž — Zidani most in ki bi morda v najresnejših trenutkih po sovražni roki lahko enkrat za delj časa onemogočile ves promet, za takšno progo tedaj se zavzemajo tudi lesni trgovski krogi, zamenjavajoč pomen gozdnih in zračnih železnic z javnimi državnimi železnicami. — Rusija je gradila železnice iz središča prav po despotu z ravnilom v roki, čeprav skozi neznatna križišča ter mimo lepih, velikih mest. Tudi kapitalizmu ni gospodarski napredek širjih slojev naroda pri srcu, zato se kapitalizem ne zmeni za najobljubnejše kraje in rečemo lahko, za pravice ljudstva. Lepa Vinica ob Kolpi, kamor so nekoč nameravali zgraditi železnico z deželni sredstvi — naj ostane še nadalje brez železnice! — Kaj zveza z Dalmacijo, Bosno, Ogulinom kot z večjim križiščem reške in liške proge, kaj zblizanje naroda, glavna stvar so gozdi, ki jih naj odneso benečanske ladje. — Ali ne jamčijo večja mesta kot križišča tudi boljše uprave?

Z dinarsko pa z dalmatinsko železnico pride tudi Ljubljana do svojega računa; za prehrano naroda v resnih trenutkih in za obrambo domovine pa je zlasti prva železnica (v smeri dinarskega gorovja) neprecenljivega pomena, morda celo neobhodno potrebna (lakota je bila glavni vzrok propada starodavne Ilirije in zmage

Rima); enako potrebna je ta dinarska železnica za povzdigo peljedelstva in kulture, zlasti na Kosovem polju in v Metohiji, sploh za povzdigo „reda in rada“. Zveza Črnomelj—Ogulin naj postane člen te železnice.

Vpoštovati je tudi načrte železniškega omrežja Hrvaškega Primorja, h kateremu je priklapi omrežje Slovenja; tako bo v polni meri preskrbljeno tudi za zvezo s Kvarnerom. — Sicer pa naj odloči o tem bodoči parlament ne pa kakšna „naredba“!

Čehi so obrnili večidel svojega prometa proti severu po Labi. Avstrija in Mažarska pa le naj ostaneta v zmanjšani izdaji! Čemu tedaj toliko skrbi za ta, po izjavi samega gosp. ministrskega predsednika tako zmanjšani tranzitni promet po od Ljubljane naprej najkrajšem potu k morju? Vsekako zastarel „mentalitet“! — Ideja g. dvor. svet. Šukljeta o zvezi Bratislave z Jadranskim morjem preko Belokrajine je gotovo sedanjim razmeram najprimernejša; o tem ne more biti nobenega dvoma, ako nam je res za železniško zvezo s Češko-slovaško republiko. Obenem okrepimo s tem sami sebe.

V gospodarskem oziru je poudariti, da je treba po gospodarskih načelih sirovine doma predelati, kar velja tudi glede lesa. Tako n. pr. v Črnomlju, kjer bo kmalu pet žag, od katerih bo ena združena s tovarno za lesne izdelke, bi pametneje ravnali, ko bi les, kolikor mogoče največ, v tovarnah predelali. Iz lesa Vel. Bukovja bi n. pr. kaj lahko izdelovali doge za sode.

Kjer se pojavi v tako kratkem času toliko lesnih trgovcev, kot v Črnomlju, tja bi spadala v svrhu poostrene skrbi za trajnost in pametno negovanje gozdov gozdarska šola, tako, da bi narod sam skrbel zato, da gozdovi ne postanejo predmet špekulacije in devastacije in kjer bi se kmečki in meščanski fantje podučili tudi o vsem, kar se da iz lesa in gozdov pridobivati; danes je gozdna tehnologija ljudstvu še čisto nepoznana; nujno pa so takoj potrebni gozdarski tečaji.

Ta gozdarski poduk je tembolj potreben, ker se ne moremo več posluževati nobene gozdarske šole v bližini. Gozdovi imajo pomen za splošni blagor pokrajine; ako tega ne bomo razumeli, je strah za bodočnost opravičen.

Na Slovenskem imamo bore malo stro-

kovnih šol, ki so narodu tako potrebne in ki so podlaga gmotnemu napredku in s tem svobodi in resni izobrazbi ljudstva; s samimi socialnimi teorijami ne bomo ljudstvu mnogo koristili, tudi ne s samim navdušenjem za Belokrajino, ako obenem pripustimo, da se zgrade glavne železniške proge mimo nje.

Sicer pa stoji v tem oziru za Belokrajino večji del „Slovenske strani“, v katere okrepitvi vidimo okrepitev Slovenije sploh, ter gre tu posebe še tudi za interese Novega mesta. —č, Črnomelj.

Belgrajsko pismo.

10. julija 1921.

Z dr. Vošnjakom, kakor tudi z vso izdajalsko politiko samostojnežev, je naša javnost v vseh pojavih javnega, znanstvenega in zasebnega življenja temeljito obračunala na isti način kot s takozvanimi demokrati. Nedavno so dr. Vošnjaka obsodili celo vseučilišni profesorji kot moža, ki se mu ne verjame. Manj znane pa je morda to, da je ta človek, ki se še vedno vsiljuje v diplomatsko službo, vršil zelo ogaben posel tudi v zbornici. Dokler so bili samostojneži kot volkovi v ovčji obleki v klubu srbskih kmetov, se Vošnjak ni dosti udeleževal debate v klubovih sejah. Pač pa je pridno beležil vse važnejše razprave in vsak čas tekal iz klubove sobe. To se je zdelo Srbom sumljivo in — ptička so ujeli. Spoznali so, da imajo med seboj ne samo zaupnike tujega, kmetskim koristim sovražnega kluba, temveč tudi zelo nesposobnega in nespretnega ovađuha, ki je kar na hodniku dr. Žerjavu razodeval vse tajne sklepe zemljoradniškega kluba in to celo v času, ko so samostojneži najbolj pritiskali na srbske kmete, da postanejo vladna stranka. In ta človek se je celo predrznil prositi uplívnega voditelja srbskih kmetov, s posredovanjem žganjarja Drofenika, naj ga priporoči za poslanika v kakšni tuji državi, češ, ker je žrtvoval 50.000 kron za stranko samostojnežev samo zato, da postane poslanec in pozneje — poslanik. V odgovor je seveda dobil — dolg nos. Ko sta Vošnjak in Pucelj zahrbtno spletkarila še kot člana zemljoradniškega kluba s Pašičem in proti kmetskemu ljudstvu, sta dobila obljubo, da bo Pucelj minister, Vošnjak pa — diplomat. Ko je pa bila kupčija sklenjena in prodana avtonomija

* Kočevje bi postalo križišče v slučaju železniške zveze Kočevje—Črnomelj.

Slovenije. je Pašič pozabil na Vošnjaka. Končno si Vošnjak, kakor pravijo, vzame korajžo in stopi pred Pašiča s svojo ponižno prošnjo. Toda ta mu baje odgovori nekako tako-le: „Vaša gospa ni sposobna biti soproga poslanika, ki mora s celo svojo družino dostojno zastopati ugled svoje države. Zato mi je zelo žal, ker ne morem ustreči Vaši želji.“ — Ob priliki glasovanja za ustavo so pa samostojneži zaropotali. V ogenj so poslali Ureka, da vleče kostanje iz žerjavice za — Vošnjaka. V svoj govor je vpletal splošno zahtevo ljudstva za avtonomijo in pomenljivo pogledoval na Pašiča, češ, ali bo Vošnjak poslanik ali ne — obljuba se mora izpolniti. In Pašič je prikimal. Samostojneži so pozabili na avtonomijo in na Urekov govor ter glasovali za centralistično ustavo. Vošnjak pa gaj bi postal poslanik v — Pragi.

Mene je svojčas neki ugleden srbski politik, vprašal, če ni morda dr. Vošnjak nekoliko prizadet v I. nadstropju svojih možgan, ker si pri inteligentnem človeku ne more zamisliti podlost in zlobo brez primerne porcije spretnosti v izpeljavi svojih nizkih namenov. Če je pa res, kar je Pašič že v Parizu izjavil, da je namreč dr. Vošnjak tudi kot generalni tajnik naše mirovne delegacije v Parizu izdajal službene tajnosti naše države, je potem nad vse jasno, da imamo pred seboj abnormalnega človeka, ovaduha in glede delovanja v Parizu morda celo zločinca nad domovino.

Stranka samostojnežev je v polnem obsegu odgovorna za vsa nedela svojega duševnega voditelja. Ona se je zanj zavzemala tudi tedaj, ko je vsak pameten človek spoznal, kam vodi taka politika. — Če riba pri glavi smrdi, jo je treba vreči na smetišče in to tem prej, ker so rezultati Vošnjakove politike naravnost pogubni za ves slovenski narod in celo za državo. Primčev Miha.

Tedenske novice.

Volilci šmihel-stopiške občine! Na drugem mestu priobčujemo pismo našega dopisnika iz Belgrada. V njem navedena resnična dejstva so tako uničujoča, da noben trezen volilec ne more dati svoj glas za to stranko, ki je izdala avtonomijo slovenskega ljudstva in koristi kmetskega stanu radi bolne ambicije svojega duševnega voditelja. Nikar ne mislite, da občinska gospodarska politika nima nobene zveze z državno politiko v Belgradu! Občina je temelj države! Vpliv politike stranke samostojnežev sloni na glasu vsakega posameznega volilca v katerikoli zastop. To so sprevideli mnogi samostojneži in zato so skupno z našimi volilci sestavili mešano kandidatno listo pod imenom Kmetске zveze proti kandidatni listi stranke samostojnežev. Kar je odločno naših pristašev bodo glasovali kot nepremagljiva organizirana enota za SLS; ka-

tere volilna skrinjica je druga v vrsti. Vsi drugi volilci pa bodo glasovali za mešano kandidatno listo Kmetске zveze, katere skrinjica je zadnja v vrsti! Vsi naši volilci 24. julija morajo brezpogojno na volišče.

Kmetska obsodba. Nedavno smo poročali, da so zemljoradniški poslanci pretepli poslanca Divljana, ker je glasoval za ustavo. Dodatno k temu pa poroča list „Obzor“ iz Sarajeva: „Danes 4. t. m. je prispela v Sarajevo deputacija kmetskih volivcev ter zahtevala, da poslanec Nikola Divljan takoj odloži svoj mandat.“ — To je obsodba priprostitih seljakov nad izdajstvom narodnega poslanca, ki je glasoval za protikmetsko, bankokratsko in protisocijalno ustavo. Upamo, da bodo vzgledu srbskih in hrvatskih seljakov sledili tudi slovenski samostojni kmetje.

Zopet roparski napad. V sredo 7. t. m. je bil v Novem mestu neki Hrvat iz krajev onkraj Kolpe. Pri tej priliki je izmenjal v Novem mestu večjo vsoto dolarjev. Vračajoč se že v mraku peš preko Gorjancev v družbi dveh mladeničev, katerih eden je iz Miheveca, drugi pa iz Cerovloga, sta njegova spremljevalca zaslutila pri njem denar. V Gorjancih v bližini gostilne pri „Zajcu“, sta napadla Hrvata z revolverjem. Obstreljen v lice in skozi vrat je napadeni imel še toliko moči, da je bežal in pri tem skrivaj vrgel listino z denarjem v travo ob cesti. Napadalec sta ga kmalu dohitela in ko nista pri njem našla denarja, sta ga pustila. Mimoidoči so ranjenca za silo obvezali in obvestili orožništvo v Ratečah. Denar se je našel na določenem prostoru, napadalec pa sta bila prijeta šo tisto noč in prepeljana v novomeške zapore. O poteku preiskave bomo še poročali.

Se en napad! Marija Kos roj. Krašovec iz Herinjevasi se je v soboto že v mraku vračala peš domov s svojim sinom, ki je bil pri naboru. V bližini Ločne ju dohiti voz, v katerem so sedeli trije možki. Naenkrat počasi strel z voza, ki je oddrdal naprej, in Marija Kos se po nekoliko korakih opoteče in pade s klicem: „Zadeta sem!“ Kroglija ji je predrila desno stran prs in izstopila na hrbtu. Težko ranjeno so prepeljali v tukajšnjo žensko bolnišnico. Njeno stanje k sreči ni nevarno in bo kmalu ozdravela. Orožništvo zasleduje neznane storilce. — Glejte, ljudje božji! To so sadovi protiverske gonje! Versko-nravno vzgojen človek ni zmožen takih zločinov.

Važno za naša društva! Slov. kršč. soc. zveza razpošilja statistične pole, imenovane „društveni izkaz“. Odveč bi bilo govoriti o pomenu zanesljive statistike. Osrednja pisarna nujno rabi zahtevane podatke, zato naj se društva z izpolnitvijo požurijo — seveda ne na škodo zanesljivosti in točnosti podatkov.

Dolenjski katoliški shod se vrši 14. in 15. avgusta t. l. Bližje v prihodnjih številkah.

Politični shod SLS v Šmihelu bo v nedeljo 17. julija po prvi sv. maši. Poroča naš poslanec g. Brodar. — Ob 11. uri isti dan je shod na Potovrhu. Poroča isti g. poslanec.

Dekliški shod. Na sv. Ane dan 26. t. m. se bo vršil na Tolstem vrhu shod deklških Marijinih družb iz Št. Jerneja, Stopič, Brusnice, Št. Petra, Šmarjete in Belčerkve. Dobrodošle družbe tudi od drugod! Cerkvena slovesnost se bo pričela ob 8. uri. Po končanem opravilu v cerkvi bo zunaj cerkve deklško zborovanje.

Kolesarska dirka na treh progah s središčem v Novem mestu se vrši 24. t. m. Vzpored v prihodnji številki.

Dopisi.

Iz Dobropolj. „Sedanjest“ je preplavila v glavnem novomeški politični okraj. V našo faro, ki spada pod okraj Kočevje, še ni dosti prodrla. Vendar si mora „Sedanjest“ osvojiti v najkrajšem času celo Dolenjsko, h kateri spadamo i mi. V bodoče naj postane poleg „Domoljuba“ najbolj razširjen slovenski list. Saj je samouprava, za katero se bori „Sedanjest“ take važnosti za celokupni politični, gospodarski in družabni razvoj za celo Slovenijo, da inora vsakdo podpreti list, ki bije boj za samoupravo Slovenije, zlasti, ko imajo centralisti toliko časopisov, da ž njimi našo domovino kar poplavlja.

„Sedanjesti“ smo veseli. Skrbeli bomo, da se vgnjezdi i pri nas. V kočevskem okraju samostojni nimajo tal. Pri nas le preveč poznamo mesarja Ivana Pucelja in čudimo se kmetom iz novomeškega okraja, kako morejo iti za njim in za Majcenom, ki nista še drugače držala za plug kot pod kozolcem. Veselilo nas bo, če bomo mogli prepustiti vodilno vlogo v kočevskem okraju Ribnici, Dobropoljčani pa bomo pomagali prodirati preko Krke, Zagradca, Carlijeve pretepaške trdnjave Šmihela do Žužemberka proti Novemu mestu. Mislimo, da so se i pri vas — vinskih bratcih — samostojna tla temeljito zamajala in da ni več daleč čas, ko bodo i „pravi“ Dolenjci odprli oči. Nekaj na uho, gospod urednik: Izobraževalna društva zasejajte v novomeškem okraju. Brez kulturnih organizacij ni nič. Kakršna kultura in izobrazba, taka politika! Če ljudje niso poučeni v najvažnejših vprašanjih, potem jih lahko preslepi vsaka šema! Celó Pucelj in Majcen! — Pozdrav vsem naročnikom „Sedanjesti“!

Iz Žužemberka. Glede notarja Carlija sem mnenja, naj ta človeček ostane še nekaj časa v našem trgu! Ko se iz svoje samostojne pijanosti iztrezni sosednji Šmihel z Jožmanovim malnom vred, bo odšel mož sam rad. Denarja mu seveda ne bo več treba. Če se to ne bo zgodilo kmalu, bo pa prišel sem doli v naš trg človek, ki bo Carliju že uro navil. Božji mlini meljejo namreč počasi, a sigurno. Bivši „Daničar“ Carli, ki mu je letos na shodu v Zagradcu že tesna šla, da jo je popihal v prvo nadstropje ljudske šole, bo še o pravem času prišel na tak račun, kakršnega si je zaslužil. Pustimo ga, naj striček napravi še par ženitnih pisem.

Iz Slovenskih Goric. Dovolite g. urednik tudi meni malo prostora v Vašem listu! Z veseljem sem sprejel vest, da začne zopet izhajati dolenjski list, še bolj vesel pa sem bil, ko sem dobil prvo številko.

Torej list zastopa strogo načela ljudske stranke — toraj tudi avtonomijo Slovenije! — Res najboljši izhod bi bil na

ta način iz tega nezadovoljstva, v katerem se sedaj nahajamo! Čudno le, da se gospodje v Beogradu nič ne ozirajo na ogromno večino slovenskega in hrvaškega naroda.

Pri nas v Slov. Goricah so pri zadnjih državnozborskih volitvah nastopili „slabostojni“ s silno agitacijo za autonomijo ter so radi tega dobili precej glasov. Ker pa so potem tako „sijajno“ volili bankokratsko centralistično politiko so pri občinskih volitvah hudo pogoreli. — Razveseljivo dejstvo je, da že vsak kmet in delavec, pa tudi trezno misleč uradnik ve, da pod centralističnim režimom bo težko izhajati. Zato je pri nas v ogromni večini ljudstvo za avtonomijo.

Ljudstvo bere zelo veliko „Slov. Gospodarja“ in „Stražo“, skoraj v vsaki hiši se enega vidi, tako je navdušeno za svoje časopise! Dolenjci, posebno pa Belokranjci, posnemajte jih, tudi Vi podpirajte Vaš domač list „Sedanjust“!

Vinogradi kažejo letos precej lepo, kakor tudi drugi pridelki, samo sadja ne bo nič.

Radi poštne zveze pa bi mislil tujec, da smo kje na Balkanu! Čudno, da se tega ne more urediti, da bi imeli dnevno pošto. — Pa pomislite, prej smo imeli dnevno dvakrat pošto, a sedaj komaj trikrat na teden! Res smo nekaj časa imeli avtomobilsko zvezo, a je kmalu zaspala! Čujmo, da je radi teh rezmer že večkrat posredoval naš poslanec Roškar na meročajnem mestu (res je tako! — op. ured.), pa menda brez uspešno!

Prihodnjo nedeljo ima naš Št. Lenarski „Orel“ zlet k Sv. Benediktu ter obeta biti zelo lepa udeležba, tako od „Orlov“ kakor od občinstva.

Naše vrste se vedno bolj in bolj množijo! Torej g. urednik pozdravljeni, kakor tudi Dolenjci in Belokranjci! Bog živi!

Gospodarstvo.

Policajdemokratsko gospodarstvo. — Ljubljanska mestna občina se je končno znebila težke mōre. Frakarija, kateri dr. Tavčar ni bil ali pa ni hotel biti kos, je končno potisnjena tja — kamor spada. Mestno županstvo bo imelo dokaj dela, predno preišče zavoženo občinsko gospodarstvo. Predvsem bo treba dognati višino zneska onih obresti, ki so se plačevale za rešitev Narodnega doma, da ni prišel na boben. Kako znajo policajdemokratarji gospodariti, dokazuje na upravi tipičen slučaj z Narodnim domom. Z naskokom frakarije na Kazino je mogoče v zelo tesni zvezi gospodarstvo Narodnega doma. Policajdemokratarji najbrž žele, da Kazino postane kozel za prenašanje grehov Narodnega doma pri Mestni hranilnici. Vse mogoče. Tudi v Mestni

hranilnici bo treba napraviti red in z brezovo metlo pomesti straukarstvo iz nje. — Na ta dejstva opozarjamo novega g. župana in občinske svetnike mestne občine ljubljanske.

Balkanske razmere. Trгоvec Szantner v Ljubljani je bil pravomočno obsojen zaradi verižništva in navijanja cen. — Vsled tega mu je stanovanjski urad odpovedal stanovanje in trgovske prostore, katere je oddal deželni banki v Ljubljani, prostore deželne banke v deželnem dvorcu pa univerzi. Szantner se je obrnil v Beograd na pomoč, in glej, ne da bi tukajšno vladо kaj vprašali, je ministrstvo za socialno politiko razveljavilo sklep stanovanjskega urada oziroma poverjenistva za socialno skrbstvo v Ljubljani in odredilo, da ostane Szantner še na dalje v teh prostorih s svojo trgovino. Seveda se je med tem časom že preselitev izvršila. Kaj bo sedaj Szantner napravil z odlokom ministrstva je njegova stvar. Naša stvar je pa protestirati proti takemu uradovanju. — Tako se je „radilo“, ko so Turki gospodovali nad Srbi in Balkanom, tako se pa zdaj ne sme „raditi“ pri nas, ki smo vajeni evropskega ustavnega uradovanja. Balkanske razmere se pri nas ne smejo udomačiti, in to je eden glavnih vzrokov, zakaj se tako borimo proti centralizmu v Jugoslaviji.

Imenitni računi. „Selo“ priobčuje: „Naš milostljivi ministrski svet — Bog mu daj dobro — je tega leta odobril: Za nekoliko tisoč bosanskih revežev, ki so trpeli vsled povodnji, 1 milijon dinarjev; kot „Taschengeld“ za 1500 bosanskih veleposestnikov pa 250 milijonov dinarjev. Za pol milijona vojnih sirot v celi kraljevini SHS 12 milijonov dinarjev, za ustoličenje enega patrijarha v Peči pa samo 18 milijonov dinarjev. Za neštete ministrske avtomobile, bencin in šoferje le 22 milijonov dinarjev, za eno pohištvo samo 24 milijonov dinarjev.“ — Za tako upravo glasujejo in tako gospodarstvo vodijo naši samostojneži, s katerimi bodo kroglice naših volilcev ob volitvah temeljito obračunale.

Naši državniki.

N. Pašić. Obsojen na 20letno ječo je bil iz političnih razlogov pomiloščen. Po umoru kralja Aleksandra in kraljice Drage je pod žezlom kralja Petra postal predsednik vlade, dasi sta Stojan Novaković in Stojan Protić daleč nadkriljevala Pašića. L. 1908. se je zaradi aneksijske krize Pašić umaknil iz Beograda ter odšel kot poslanik v Petrograd. Ta čas ga je nadomestoval v vladi Stojan Novaković (nacionalist). Ko se je vrnil iz Rusije, je postal beograjski župan, nato pa zopet predsednik vlade. Bratje Novakovići pa

so umrli v ječi pod njegovo vlado. Na svetovno vojno je diplomatsko zemljišče dobro pripravljaj, toda tekom vojne je prišel večkrat v spor z vojaškimi krogi. „Črna roka“ mu je postajala vsled tega vedno bolj nevarna, ni se je pa upal lotiti v domovini. Po obsodbi v solunskem procesu je bilo njegovo življenje v stalni nevarnosti. Jugoslovanskemu ujedinjenju je bil vedno nasprotnik, le okoliščine so ga prisilile na novo smer. Pod vplivom te svoje politike in vsled „popuščanja“ na ženevski konferenci napram dr. Korošcu je padel v nemilost in 1. decembra 1918. je postal prvi predsednik nove države — Stojan Protić. Protijugoslovanski uspehi na pariški mirovni konferenci in njegova pripadnost k framazonski loži „Grand Orienta“ v Parizu so ga spravili zopet na površje; vsekakor ne v korist ljudstva in domovine.

Srbski vojni zakon.

Člen 8. Vojaška služba se začne s službo v kadru in se računa od dne, ko vstopi vojak v svojo določeno mu vojno enoto. Služba v kadru traja pri konjeništvu in topničarstvu dve leti, pri vseh drugih strokah vojske pa le poldrugo leto. Tisti vojaki, ki imajo doma konja po vojaških predpisih, služijo pri konjeništvu samo poldrugo leto. — To je polna doba vojaške službe.

Skrajšana službena doba pa je:

A. — Na 14 mesecev: 1. za dijake, ki po enem letu niso položili izpit za rezervnega častnika; 2. za vojake pri pešcih, ki so za čas svoje vojaške službe pokazali, da znajo dobro pisati, se lepo in dostojno obnašati, dobro streljati in da imajo razumevanje in voljo za izvrševanje službe.

B. — Na 12 mesecev: 1. za dijake in abituriente. Rednim dijakom, ki pri naboru še niso dovršili svoje študije, minister vojne more na njihovo prošnjo odložiti čas za vstop v vojaško službo najdalje do 25 leta njihove starosti; 2. kjer je v družini več za vojsko sposobnih mladeničev, služi najstarejši skrajšano dobo (12 mesecev), druga dva, ki prideta za njim, polno dobo, nato tretji skrajšano dobo itd. Dijaki se v tem oziru ne računajo kot člani družine. Prvorojenci služijo 12 mesecev samo tedaj, če v družini ni nobenega mladeniča, starejšega iznad 17 let. Kot prvorojenec se smatra najstarejši živeči sin ene družine; 3. za osirotele ali osamljence, katerim so izumrli vsi bližnji sorodniki in ki so podedovali kako posestvo ali obrt, s katero se sami preživljajo pod varuštvom ali ne in plačujejo več kot 20 dinarjev letnega neposrednega davka.

(Dalje.)

Ni dovolj zahtevati v trgovini samo cikorijo, temveč je treba izrečno naglasiti: „Prosim Kolinsko cikorijo!“ Sicer pa v res narodnih trgovinah itak priporočajo le Kolinsko cikorijo.

Ameriški novičar.

Raznoterosti. Končno se je po večletnem boju v časopisju in drugod izmed dveh največjih srbskih pravoslavnih organizacij sodnijsko dognalo, da je predsednik Saveza „Srbobrana“ v Pittsburgu Glumičič poneveril iz društvene blagajne 45 tisoč dolarjev (blizu 7 milijonov kron). Svojčas so bili v zadevo zapleteni srbski konzul in nekateri Pašičevi ljudje. S pomočjo nekega njujorškega žida Rosenberga in z raznimi diplomatskimi sredstvi se je posrečilo zavlačevati končno odkritje. Sedaj je stvar jasna in Glumičič je v ječi. — V Jolietu se nabirajo med Slovenci darovi za preplavljena posestva rojakov v Pueblo Colo. — Župnik Rev.

Fran Ažbe v Waukeganu je začel izdajati za slovensko mladino „Angelčka“. — Generalni konzulat SHS v Chicagu išče Franca Kenika iz Brezovega dola št. 2, občina Ambrus, okraj Novo mesto. Leta 1913. je prišel v Ameriko. Sporočila o njem na konzulat. — Zoboždravnik dr. Kirby, bivši prostozidar je prestopil v katoliško cerkev in se v semenišču St. Viator Ill. pripravlja za duhovski stan. — Razne narodnosti zbirajo podporne sklade za svoje rojake v domovini. Za Irsko, ki se bori za svojo avtonomijo z orožjem v roki proti angleškemu imperijalizmu in centralizmu, je nabrano 3 milijone dolarjev. — Etbin Kristan je zbral, kakor piše ameriško časopisje, skoraj milijonski sklad za Slovence. Kam je šel ta denar najbrž vedo njegovi volilci, ki so ga poslali v zbornico.

Poročili so se: v Jolietu Mihael Frankovič z Marijo Kuzma. — Janez Starešinič s Terezijo Jerman.

Umrli so: Antonu Planincu v Jolietu soproga Jozefa iz Črnomlja. V Soudanu Minn. Janez Lovšin iz Ribnice. V Clevelandu se je ponesrečil Anton Mrak, truplo so našli v železničnem poslopju. Istotam od kapi na ulici Barba Mlinarik. Istotam koroški Slovenec Janez Kuhelj. — Poskus samomora Anton Peterlin.

Koliko je vreden denar? 13. julija

ameriški dolar . . .	K 151:50
francoski frank . . .	„ 12:25
nemška marka . . .	„ 2:12
rumunski lei . . .	„ 2:25
laška lira . . .	„ 7:14
čehoslovaška krona . . .	„ 2:08
avstrijska krona . . .	„ —21

Lire slabe. Dolar drži. Marke čvrste.

POZOR!

Kdor reflektira na najcenejšo reklamo in anonco, naj se obrne na:

Leopold Majntinger

protokol. anončni in reklamni zavod

„HERMES“

Ljubljana, Zgor. Šiška 89.

Meblovano sobo

s hrano išče gospod

Naslov pove upravništvo lista.
Hiša naprodaj blizu frančiškanske cerkve in glavnega trga, obstoječa iz treh sob in vrta. Izve se pri lastnici v Novem mestu 58.

Tiskarna — Knjigarna
Knjigoveznica

J. Krajec nasl.

Novo mesto

se priporoča.

Gospodarska Zveza

centrala za skupni nakup v Ljubljani

Podružnica v Novem mestu

ima v zalogi vse špecerijsko in kolonialno blago, izvrstno domačo svinjsko mast, razna umetna gnojila, žveplo za trte, galico, cement, lahki bencin itd.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čeko vnega urada.

Pazite, da boste naznačili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt-Street New York, N. Y.

Kapital:
20.000.000 kron

Interesna skupnost s Hrvat. Eskomptno
Banko in Srbsko Banko v Zagrebu.

Eskompt menic, terjatev, faktur. — Akreditivi. — Borza.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

PODRUŽNICA NOVO MESTO

Hranilne vloge. — Nakup in prodaja: efektov, deviz in valut.

Dolarji se kupujejo po najvišjem dnevnem kurzu!

Rezerve okrog
8.000.000 kron

Izvršuje vse bančne transakcije
najkulantneje!